

Nr.contract de finantare: **130/ 7.06.2018**

Titlul Proiectului: "Abordare integrata a politicilor sociale si medicale prin formularea de politici publice alternative de catre societatea civila"

Axa prioritara 1 Administratie publica si sistem judiciar efeciente

Obiectivul specific 1.1. Dezvoltarea si introducerea de sisteme si standarde comune in administratia publica ce optimizeaza procesele decizionale orientate catre cetateni si mediul de afaceri in concordanta cu SCAP

Codul SIPOCA: 353, Codul MySMIS: 110527

Perioada de implementare a proiectului: de la 07/06/2018 pana la 06/10.2019.

PROPUNERE DE POLITICĂ PUBLICĂ ALTERNATIVĂ – FORMULARE MEDICALE

Nr. crt		
1	Instituție inițiatoare	ARAS - ASOCIATIA ROMANA ANTI SIDA
2	Formularea problemei	<p>Pe fondul lipsei de informare/educare și al informațiilor de tip alarmist din mass media, majoritatea românilor percep cele mai discriminate categorii ca fiind persoanele infectate HIV/SIDA (64% spun că foarte mult și mult), apoi cele dependente de droguri (58%), cele cu dizabilități psihice (56%) și cele cu dizabilități fizice (54%). Romii sunt discriminați mult și foarte mult în opinia a 49% dintre respondenți - TNS CSOP, <i>Percepții și atitudini ale populației României față de Strategia națională de prevenire și combatere a discriminării</i>. Raport realizat pentru CNCD, 2015 (http://www.intervin.ro/wp-content/uploads/2016/10/sejda-SYM.pdf)</p> <p>Datele medicale ale pacienților (inclusiv ale celor numiți în paragraful precedent) reprezintă secret profesional / sunt confidențiale pentru cadrele sanitare și pentru unitățile medicale:</p>

Legea 95 privind reforma în domeniul sănătății

Art. 653, pct.3. Personalul medical răspunde civil și pentru prejudiciile ce decurg din nerespectarea reglementărilor prezentului titlu privind confidențialitatea, consimțământul informat și obligativitatea acordării asistenței medicale.

Legea drepturilor pacientului

Articolul 21 Toate informațiile privind starea pacientului, rezultatele investigațiilor, diagnosticul, prognosticul, tratamentul, datele personale sunt confidențiale chiar și după decesul acestuia.

Articolul 22 Informațiile cu caracter confidențial pot fi furnizate numai în cazul în care pacientul își da consimțământul explicit sau dacă legea o cere în mod expres.

Articolul 23 În cazul în care informațiile sunt necesare altor furnizori de servicii medicale acreditați, implicați în tratamentul pacientului, acordarea consimțământului nu mai este obligatorie.

Unele afecțiuni medicale sunt frecvent asociate cu stigmatizare și discriminare: infecția cu HIV, hepatitele cronice, tuberculoza, cancerul, orice afecțiune psihiatrică, orice handicap, situație demonstrată de plangerile pacienților și de studiile legate de discriminare.

O problemă majoră identificată de ONG active în domeniul HIV/SIDA este legată de imposibilitatea păstrării confidențialității diagnosticului medical în raport cu alte instituții și, prin urmare, încălcarea dreptului la confidențialitatea diagnosticului la toți pacienții afectați de boli purtătoare de stigmă socială și profesională.

Concret, formularele de adeverințe sau fișe medicale utilizate de Ministerul Sănătății, prin rubricile pe care le conțin, obligă medicii să noteze diagnosticalele de boli cronice pe adeverințe sau fișe medicale adresate de obicei unor instituții nemedicale și mai ales unor persoane care nu au pregătire medicală: secretarele din școli, angajații din poliție, instructorii de sport, specialiști în resurse umane, contabilii, funcționarii la direcțiile de muncă etc.

În plus, aceste informații cu privire la existența unor boli cronice în antecedente sunt inutile în contextele sus-menționate, ele nefiind utile în rezolvarea problemei pentru care pacientul se adresează instituției respective, întrucât există deja în formulare precizarea apt/inapt.

In prezent se află în dezbatere publică formularul „FIȘA MEDICALĂ pentru solicitanții permisului de conducere auto și pentru conducătorii de

autovehicule care solicită reînnoirea permisului de conducere auto - Anexa 2 la Ordinul ministrului sănătății nr.1162/2010”, aflat în dezbatere pe pagina web a Ministerului Sănătății, rubrica de transparență decizională.

Cetățenii României sunt obligați, prin reglementări ale diferitelor ministere, să prezinte adeverințe medicale sau fișe medicale la înscrierea în diferite forme de învățământ, angajare, obținere / prelungire permis auto, internare cămine bătrâni.

Apare deci problema confidențialității cu privire la datele medicale ale persoanei ce aplică pentru angajare, șomaj, curs de calificare, înscrierea la școală, obținere / prelungire permis auto etc.

Mai mult, medicii care completează formularele se află într-o situație legală incertă, având în vedere faptul că adeverința medicală de la medicul de familie conține date medicale cu caracter confidențial, reglementate de legea 46/2003, cap. IV, precum și de Codul de Deontologie Medicală publicat în MO din 04.11.2016, în care se precizează că informațiile cu privire la diagnosticile unei persoane nu pot fi furnizate personalului nemedical.

În România, au apărut deja situații în care persoane care au primit din partea medicului de familie o adeverință care conținea diagnosticul au făcut plângere la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (care a sancționat în mai multe rânduri Ministerul Sănătății pentru discriminarea persoanelor infectate cu HIV), iar ulterior, în instanță, au avut câștig de cauză.

În anul 2012, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a sancționat cu avertisment Ministerul Sănătății pentru tratament diferențiat, discriminatoriu, la adresa persoanelor infectate cu HIV, fapt ce determină încălcări grave ale dreptului la sănătate, la îngrijire medicală, la securitate socială și la servicii sociale, precum și dreptul la demnitatea personală a persoanelor infectate HIV.¹

În cazul fișei medicale pentru solicitanții permisului de conducere auto și pentru conducătorii de autovehicule care solicită reînnoirea permisului de conducere auto, rubrica „antecedente personale” și coloana „afecțiuni depistate” nu au nici o relevanță pentru funcționarii Direcției Regim permise de conducere și înmatriculări auto, mai ales în condițiile în care există alături rubrica APT/INAPT, singura utilă în cazul dat.

Menționăm că în țările europene, fișele medicale pentru obținerea / prelungirea permisului auto nu conțin diagnostice medicale. Atașăm

¹ Hotărârea 479/12 noiembrie 2012, CNCD

		<p>formularele utilizate în Franța și Marea Britanie, plus formularul utilizat în Republica Moldova.</p> <p>Cu toate acestea, în Romania, apar zilnic noi cazuri de refuz, abuz și rele tratamente profesionale pentru persoanele purtătoare de boli stigmatizante, inclusiv în mediul profesional.</p> <p>În calitate de organizație care reprezintă drepturile pacienților, de-a lungul anilor, am primit constant reclamații în ceea ce privește situații umilitoare în care ajung pacienții din cauza formularelor de adeverință / fișă medicală, și chiar referitoare la respingerea persoanei care se prezintă cu o adeverință care conține informații medicale precum infecție cu HIV, hepatită, cancer etc.</p>
3	Denumirea politicii	<p>Eliminarea informațiilor medicale personale cu privire la boli cronice stigmatizante din formularele care se adresează unor institutii din afara sistemului medical</p> <p>Adeverințe și fișe medicale care respectă secretul profesional // asigură demnitatea umană</p>
4	Scop	<p>Asigurarea accesului non-discriminatoriu la serviciile publice, inclusiv servicii educaționale și de integrare sociala sau profesională, pentru persoanele cu afecțiuni medicale stigmatizante.</p>
5	Obiectiv	<p>Pastrarea confidențialității datelor medicale ale pacienților din România.</p>
6	Beneficiari	<p><u>Beneficiari direcți:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Persoanele cu afecțiuni medicale stigmatizante (boli cronice și alte afecțiuni) 2. Medicii din România, in vederea aplicarii corecte a reglementărilor naționale și internaționale referitoare la confidențialitate și GDPR. <p><u>Beneficiari indirecti:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiile și aparținătorii pacienților cu boli cronice

		- Societatea românească, prin creșterea numărului de persoane calificate și integrate pe piața muncii, costurile integrării pacienților pe piața muncii fiind semnificativ mult mai mici decât cele ale inactivității lor.		
7	Variante de soluționare	<p>Varianta 1</p> <p>Eliminarea din formularele de fișe medicale și adeverințe medicale adresate instituțiilor nemedicale / persoanelor fără pregătire medicală a rubricilor în care se solicita notarea unui diagnostic medical, în condițiile în care scopul documentului este de a certifica dacă pacientul este APT / INAPT / APT cu condiții.</p> <p>Inlocuirea fișei medicale (document de lucru medical) cu un formular de raport medical sau adeverința medicală care atestă abilitatea, nu diagnostichele confidentiale.</p>	<p><u>Impact</u></p> <p>Medicii de familie nu se mai simt obligați să completeze informații referitoare la diagnostichele persoanei.</p> <p>Se asigură <i>confidențialitatea informațiilor medicale</i> în raport cu personalul nemedical, ușurând accesul la servicii de educație și integrare pe piața muncii.</p> <p>Creșterea numărului de persoane școlarizate, calificate și integrate pe piața muncii aduce un avantaj prin contribuția activă la dezvoltarea societății.</p>	<p>Buget estimat</p> <p>Nu este cazul</p>
		<p>Varianta 2</p> <p>Menținerea adeverinței medicale /fișei medicale în formatul actual</p>	<p><u>Impact</u></p> <p>Îngreunarea procesului de angajare, de înscriere la școală etc și chiar respingerea persoanelor care se prezintă cu o adeverință care conține informații medicale precum infecție cu HIV, cancer etc.</p> <p>Încălcarea dreptului la confidențialitatea diagnosticului pentru persoanele cu afecțiuni medicale stigmatizante.</p> <p>Acțiuni în instanță determinate de încălcarea confidențialității.</p>	<p>Buget estimat</p> <p>Costuri legate de acțiuni în instanță</p>
	Procesul de	Consultare alte ONG-uri din domeniu		

8	consultare	
9	Varianta de soluționare recomandată	Varianta 1 este cea recomandată, fiind ușor de implementat și cu eficiență crescută, aprobată prin Ordin de ministru. Nu implică modificări bugetare.

Maria Georgescu,
Director executiv ARAS
ARAS – Asociația Română Anti-SIDA
Bd. Eroii Sanitari, nr. 49, sect. 5, București,
Tel. 021/0213190771
www.arasnet.ro, www.hivnet.ro